

γιορτιάτικα στολισμένο σπίτι του τῆ νύφη, σκιφή κ' ὑπομονητική, στὸ σπίτι του τὸ μικρὸ καὶ πνιγρὸ, ποὺ σὰ φυλακὴ θὰ τὴν ἔκλεινε στὰ προαιώνια ἴδια ἀκίνητα δεσμά, περίμενε τὴ θάλασσα νὰ τῆς τὸν φέρει, νὰ τῆς φέρει τὸν ὁμορφὸ ἀγαπημένο μὲ τὸ ἐγὼ βαθὺ κι' ἀπέραντο σὰν τὴ θάλασσα καὶ σὰν τὸν Πόθο της.

Περίμενε μ' ὅλη τὴν ὁδὴν τῆς ἀγωνίας καὶ τῆς συχνῆς πικρίας μὰ καὶ μὲ τὴν ἀσάλευτη πεποίθηση στὴν ἀνταλλαγὴ τοῦ Θουαρῶ, τὸ Ἀξείμητο...

Ἐνα δειλινὸ ριγμένη χίμω ἀπὸ τὸ βοριανέμι ποὺ μανιάζει, ἕνα δειλινὸ ἐξεγερμένης διάθεσης, μέσα στὴν πλατειὰ φωνὴ τῆς τρικυμίας, ἀκούει τὴν ὑπόσχεση, πὼς ἡ θάλασσα ἀπὸψε θὰ θελήσει τὸ θάμα. Ὅλο τὸ ἐσώψυχό της ἀνοίγει πλατειὰ ὡς καὶ τὰ δάχτυλα γιὰ τὸ μοναδικὸ τ' ἀγκάλιασμα...

... Ἐνα κῆμα ἀγριότερο, τὸ πιὸ ἀφρισμένο καὶ τὸ πιὸ ψηλὸ καί σὰν πυκνὴ σιὰ ρ' ἔχει τοὺς βράχους. Ἡ Ἑλπίδα θριαμβευτικώτερη κι' ἀπὸ τὸ σάλο τῆς τρικυμίας ὑψώνει τὸν ὕμνο τῆς Ἀγαλλίας. Μιὰ ἀστραπὴ τὸ σκοτάδι ξεσκίζει δι' ὀφθαλμὰ χίμω ὀρθανοιγμένα, στηλωμένα, λάμπουνε μὲ μιὰ λάμψη σὰν ξωτική. Σχεδὸν τρομακτικὸ ὅμως μόνο τὸ πρωτόφαντό τους αἰσθάνεται ποὺ γοητευτικὰ τὴ γονατίζει μπροστά τους σ' ὀλοπλέρια προσφορά Ἀγάπης. Μέσα στὰ χέρια της τὸ πρόσωπό του ν' ἀρτάζει θέλει, στὸ δικό της νὰ τὸ σιμώσει. Τὰ χέρια της ἀγγίζουνε μονάχα ἕναν ὄγκο ἀναίσθητο, παγωμένο.

Ἰσαμε τὴν αὐγὴ ἀκίνητη στὴν ἴδια θέσση μένει προσηλωμένη στὸ νεκρὸ της τὸν Πόθο. Γιατί; γιατί; ψιθυρίζει ἄτονα... Οἱ πρῶτες ἀχτίδες διαλύοντας τὰ σύννεφα χρυσῆς τὸν φωτίζουν. Τὸν γνωρίζει... Μ' ἕνα λυγρὸ ὄλου τοῦ εἶναι της. Ὁ πεθαμένος ποὺ παθητικὰ τὸν ἀγαπᾷ καὶ τὸν κλαίει, παλληκαρι ζωντανὸ σαρκαστικὰ τὸ εἶχε περιφρονήσει.

Καὶ νοιώθει πὼς ἀνίκανη εἶναι μόνον Αὐτὴ, ἀνίκανη γιὰ τὸν ἑαυτὸ της, τὴ μεγάλη της Ἐπιθυμία, τὰ πλατειὰ φτερά. Ἡ θάλασσα τῆς τὸν ἔστειλε, κι' Αὐτὴ τὴν ὥρα τῆς ἀνεξάρτητης ἀτομικῆς νικητρᾶς κίνησης μικρόπρεπτη δὲν τὸν εἶχε γνωρίσει. Τὸν εἶχε ἀφήσει ἀγνώριστο νὰ περάσει, τὴ Νostalγία της χιλωνώντας, ὅλη της τὴν Ὀμορφιά. Ἡ ἀναμονὴ της στείρα, περιττὰ ὑπερεντατισμένη, ἀνήμερη πιά γιὰ τὴ Ζωή, ἀνεμπόδιστα τὸ θάνατο εἶχε δημιουργήσει κι' ἀγαπήσει. Ριγμένη χίμω πιὸ πεθαμένη κι' ἀπ' Αὐτὸν ἕνα τίποτε, σὰν Κατάρτες δίμες, ποὺ μὲ μαχαίρια τὴν αἱματώνουν, ἀκούει τώρα τὸ παράπονο τῶν συντριμμένων παλληκαριῶν, ἀφοῦ ταπεινὴ κανένα θησαυρὸ ἐσώτερο δὲν εἶχε πλάσει μὲ τὸν πόνο τους καὶ φωνάζει στὴ θάλασσα τὴν ἀπελπισία της τὴν ἀπέραντη σὰν τὸν ἀνάξιο Πόθο της.

ΑΛΚΗΣ ΘΡΥΛΟΣ

ΠΕΤΡΑΔΙΑ ΤΩΝ ΒΥΘΩΝ

IX

Σήμερα εἶδα τὸν ὄρθρο. Εἶχε φεγγαροὶ ἡ αἱματένια. Ὁ ἀέρας μύριζε ἀπὸ τίς σάρκες τῶν θυσιασμένων καὶ οἱ θυσιάστὲς μὲ τὰ χέρια ἀνταπαμένα στὸ στήθος κοιμόντανε βλαβιά. Κάποτε, κορμὶ ποὺ δὲν εἶχαν ἀποκαεῖ, ἀνταρᾶζονταν. Καὶ ἦταν ἡ μόνη κίνηση σὲ κελὴ τὴν ἡσυχία. Κάποτε, χεῖλια ποὺ δὲν εἶχαν ἀκόμα σπαῖσει, κάτι ψιθύριζαν. Καὶ ἦταν ὁ μόνος ἦχος σὲ κελὴ τὴν ἡσυχία. Δὲν μπορούσα νὰ δλέπω. Κάθησα σὲ μιὰ πέτρα, ἐκρυψα τὸ πρόσωπό μου στὰ χέρια μου καὶ περίμενα τὴ σειρὰ μου.

X

Δ' ὥς νὰ θέλουν νὰ τὸ ποὺν ἐπλάθην ἕνα ἔργο. Ὁ ἕνας ἔβριζε τὸ φῶς, ὁ ἄλλος τὴ σκιά. Σιωπῶν τὸ ἐργαστήρι καὶ μόλις ἀπὸ τὸ φεγγίτη ἐμπαινε ὁ στερνός κρύος ἥλιος. Δὲ μιλούσαν οὔτε διαζούνταν. Κάποτε κυττάζονταν καὶ χαμογελοῦσαν. Ἄλλοτε κυττάζονταν καὶ δάκρυζαν. Μὰ τίς περισσότερες φορές οὔτε κυττάζονταν. Ὡς ποὺ κάποια νύχτα βρέθηκεν πολὺ κουρασμένοι. Καὶ μόνο ἀπὸ τὸ ἔργο ποὺ εἶδαν ἀνάμεσά τους νὰ ὑψώνεται, ἐννοίωσαν πόσοι φορές μέτρησαν τὰ ὕψη καὶ τὰ βάθη πάνω στὸ μέγα κῆμα τῆς ταραχῆς.

XI

...Κι' ἀκουγε τὴν περασμένη της ζωὴ σὰ βουητό, δ' ὥς πιά νὰ συγχινεῖται. Ποιοὶ τάχα ἦχοι ἀνταμύνοσαν, γιὰ νὰ δώσουν αὐτὴ τὴν ἀκτινοειδέ, βαρεῖαν ἀρμονία; Ἀκουγε. Καὶ τὸ βουητὸ μάκρανε, ἔπδνε, ὅπως ὁ ἄχρὸς τῆς θάλασσας, ἔταν τὴν ἀφίνομε πίσω. Τώρα ἀκοπα περπατοῦσε, δ' ὥς νὰ θέλει νὰ φτάσει πουθενά. Ποῦ νὰ φτάσει; ἡ καινούργια πολιτεία, κἀτασπρὴ ἀπὸ τὸν ἥλιο τῆς γνώσης, δὲν εἶχε μυστήρια, οὔτε ἐναλλαγὰς ποὺ νὰ τὴν τραβοῦσαν. Τὰ μάτια της ἔδλεπαν πέτρα, τὰ δάχτυλά της, ποὺ ἄλλοτε ταρᾶζονταν ἀπὸ τὸν πόθο ν' ἀγγίξουν, τώρα φτάνανε παντοῦ. Ἡ προσωρινὴ ζωὴ ἔχει συγκλίσεις. Ἡ αἰωνιότητα εἶναι σὰν ἕνα μωσαϊκὸ ἀποτελεσμάτων. Μόνο σὰν κουράζονταν ἀπὸ τὴν ἀταρᾶξία τοῦ ἐκτετοῦ της ἔκοβε τὸ βῆμα, γιὰ νὰ ἀκούσει τὸ μακρυνὸ πιά βουητὸ τῆς περασμένης της ζωῆς, ποὺ ἦταν βέβαιη: θὰ ἔμενε ἄλυτο καὶ ἀνεξήγητο μπροστὰ σὲ ὅποια της γνώση.

XII

—Μοῦ πονάει τὸ κορμὶ στὰ μάκμαχα. Πεθύμησα ἕνα μαλακὸ κρεβάτι. Σεντόνια καθιρὰ ποὺ νὰ μυρίζουνε λεδάντα... ἄχ, ἕνα κρεβάτι.

—Σεντόνι σου τὴ σκόνη καὶ στρώμα σου τὸ μάρ-

μαρο, έτσι θέλω. 'Ο άέρης νά σοο σηκώνει τὸ φόρεμα πὺ ὀρμητικὰ ἀπὸ τὰ χέρια μου. Καὶ νά κρυώ-εις, καὶ νά φοβᾶσαι, καὶ νά πονᾷς, καὶ νά ντρέπεσαι, έτσι θέλω. Ἀπὸ μὲν χαρμιάδων τῶν μαλλίων της, ποὺ εἶχαν χυθεῖ μπροστὰ της, ἐνοιόμην τὸν ἥλιο νά τῆς ἀνάβει πὺ πολὺ τὰ μάτια. Καὶ στάθηκε....

XIII

Μετ' ταυρίσκει νά ζήσω ἀσκητικὰ, ἀνάμετα ὑποκει- μένου καὶ δημιουργήσε. Θὰ μὲ στεγάζει ἡ σκέψη μου, ἀδιάφορο ἂν δὲν ἀντέχει στίς βροχὰς τῶν δακρύων. Μὰ θὰ λούζομαι τὴν ἐκυτό μου καὶ θὰ αὐξάνω μὲ τὴν ἴδω οὐτίς μου. Ἔτσι, ἡ συνθετικότητά μου, κίνηση πὰς ὁλοτελεστέωτικῃ, θὰ βοηθῇ στὴν ἀποκρυ- στάλωση τῆς μορφῆς μου καὶ δὲ θὰ μὲ χάνουν μέσα στίς ἄλλες μορφές. Θὰ ξεχωρίζω σὺν τὴν πέτρα καὶ σὺν τὸ ἀγαθὸ καὶ σὺν κάθε ποὺ ξέρει σωστά γιὰ τὴν ἡμέραν. Καὶ θὰ μὲ βλέπουν οἱ πολλοὶ καὶ θὰ φεύγουν. Καὶ οἱ λίγοι θὰ ἔρχονται κοντὰ μου γιὰ νά βροῦνε τὴν παρκαλυνμένη ψυχὴ τους.

ΕΙΡΗΝΗ Η ΑΘΗΝΑΙΑ

ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΚΑ

Ὁ κ. Κ. Ἀμάντος δημοσιεύει μὲς' στὰ «Χιανὰ Χρονικὰ τεύχος β'» κήρυκες, χιωτίκες, λέξεις ποὺ ἔρ- χιντο ἀπὸ Α. Τὸ γλωσσάριο εἶναι μεμπέλει καὶ μαρκετὶ ἐπιστημονικὴ προσοχὴ γραμμένο. Μερικὲς μάλιστα ἐξηγήσεις ποὺ δίνει εἶναι πολὺ καλές, ὅπως λ. γ. ἐκεῖ ποὺ λέει πῶς κάποιος σάλιγκας στὰ Ἀδ- γώνυμα λέγεται *αδερκαῖος* «ἐκ τῆς ὁμοιότητος τοῦ χρώματος πρὸς τὸ τοῦ ἱερακοῦ». Κ' ἐκεῖ ποὺ ξηγᾷ τὸ *ἐγκυλοχέρω* ἀπὸ συνεπαρμὸ τῶν: *ἀγκυλώνω*—λογχεύω, καὶ τὸ *ἀπορμιρίζομαι* ἀπ' τὸ μεσαιωνικὸ *ἀπομερμιρίζομαι* καὶ ἄλλα ἀρετὰ.

Θαυρόντως πῶς κάτι μπορεῖ νά φελέσουν καὶ μερι- κὲς δικές μου γνώμης: ἐκεῖ ποὺ ὁ συγγραφεὺς δὲν ἀπό- σαιε τίς δικές του πιχαρίζομαι νά τίς ἐκθέτω ἐδῶ ὅσο μπορῶ πὺ σύντομα.

ἄλιος = ἄλιος: κατὰ μὲν φέρεται πῶς εἶναι ἀπ' τὸ αὐτὸ στερεοτικὸ καὶ τὸ βιδῶς = κλοῦτος καὶ προήρθε ἀπ' τὰ στεῖρα τὰ γινὸ πρόστα ποὺ μὴ γεννῶνται δὲν παρὰ τὴν βιδῶς γιὰ τὸν ἀρέστη τους.

ἄβολος κατὰ. Ἀπὸ παρὰ τὴν βέβαια θὰ γράφηκε πῶς εἶναι «ἀντίθετος» τοῦ δὲ βολεῖ, γιὰ τὴν *ἄβολος* ἴσως ἴσως εἶν' ἐκεῖνος ποὺ δὲ βλεῖ, «*συνώνυμον*» λοιπὸν.

ἀβουθῶ κατὰ. ὅτι βέβαια «ἐκ τοῦ βοηθῶ», ὅπως λέει, ἀλλὰ τὸ ἴδιον τὸ *βοηθῶ* μὲ τίς ντόπιες φθογο- ποιήσεις.

(*δ*) *γελλούδα* κατὰ. Εἶναι σκέτο ὑποκοριστικὸ τοῦ γνωστοῦ *γελλοῦ* = γιλλῶ χωρὶς κανένα ἄλλο συνε-

παρμὸ, καὶ ὁ ὑποκορισμὸς γίνεται γιὰ χάδι «πρὸς ἐξευμενισμόν».

ἀγκλειῶ κατὰ. Γιατί μὲ εἰ; Ἀπὸ τὸ *ἀνέλλα* προ- φέθηκε *ἀγκλειᾶ* ἐγίνε ἀπ' αὐτὸ τὸ νεολογικὸ ῥῆμα *ἀγκλίζω*, καὶ *ἀγκλειῶ* κατόπι, ἀπ' τὸ *ἀγκλισα*.

ἀγουράδα = *χερσάδων*, ξερότοπος, ἐμεῖς τὸ *ὕγρως* τὸ λέμε *γουρὸς*, ὥστε ἀπ' αὐτὸ θὰ εἶναι τὸ στερεοτικὸ *δ* + : *γουράδα* = *ὕγραδα*.

ἀθάλη κατὰ. *Αἰθάλη* ξεπέφτονται κατὰ τὰ συνη- θισμένα τὸ ἀρχικὸ *ε* (γιατὶ *ε* εἶναι βέβαιον) γίνεται *θάλη* καὶ κατόπι παίρνει τὸ πρόβαλμα *α* ἀναλογίᾳ ἀπ' τὸ *ἀθρακιά*.

(*δ*) *κόλλοπας* κατὰ. Μὰ ποὺ ὁ Ἡτύχιος ἔχει τὸ *κόλ(λ)απες*, ποὺ φαίνεται κάλλιο νά τὸ παράγουμε ἀπ' τὸ *κολάπτω* κιόχ' ἀπ' τὸ *κόλλω*, ποὺ εἶναι δὲν ξη- γιέται τὸ—*απ*. τὸ διπλὸ *λ* καὶ στὴν Ἡτύχιο θάνατι ἀπὸ παρὰ τὴν *κολογία*.

ἀλατόμητος (βοῦς). Δὲν ἔρχεται βέβαια ἀπ' τὴν πα- ράδοση, μόν' πέρασε ἀπ' τὴν Ἑκκλησίαν «*δρος ἀλα- τήμητος*» ποὺ παρὰ τὴν *κολογία* τοῦ ὁ λαὸς μὲ τὸ *ἀλάκερος* τοῦδωκε τὸ ἴδιο νόημα.

ἀλιφός κατὰ. Τὸ *ἀλιφός* γίνεται πρῶτα *ἀλιφής* (πρὸς *ἐχενής*—*ἐχ-νίδα*, *διήγημα*—*διήγημα* κατὰ). καὶ κατόπι *ἀλιφός* (πρὸς *ἀκριβής*—*ἀκριβός*, *ψευ- δής*—*ψεβδός* κατὰ). Ἔτσι καὶ τὸ *ἀκροφός* ἀπ' τὸ *ἀκροφής*—*ἀκρόφους* (πρὸς *αὐτοφής*—*ἀ(φ)τό- φους*). Ἐδῶ ἡ κατὰ τὴν *ἐχ-νίδα*—*φους* ἐγίνε—*φους* ἀπὸ κά- ποια ἀναλογία, ἀπ' τὸ *σκοῦφος* λ. γ. γιὰ τὴν καὶ ὁ *ἀ- κροῦφος* ἔρχεται σὺν εἶδος *σκοῦφος* τῆς σκεπῆς.

ἀνάπημα = ἀνάπηγμα (πῆγνυμι = πῆζω).

ἀναφούρι = ἐν μετὰ τὸν ἀνεμὸν ἐπιμένοντα κ' ἡσυχίᾳ τῆς θαλάσσης: ἐμεῖς λέμε (*δ*) *νεφύρω* = μπεριέδω, ἀνακατώνω. Ἀμὰ κανεὶς παρατηρήσει τὴν ἀνακατω- σοῦρα τῆς θαλάσσης κατόπι ἀπ' τὴν τρικυμίαν θὰ συ- φωνήσῃ μαζί μου πῶς τὸ *ἀναφούρι* γίνεται ἀπ' τὸ *ἀναφύρω* = ἀνακατώνω.

ἀνεφούρης = ἀνάποδος ἄνθρωπος. Ἀπὸ τοῦ φέ- νεται πῶς δὲ σκετίζεται μὲ τὸ παρὰ τὸν, μὰ πῶς γί- νεται ἀπ' τὸ *φούρι*, *ἀναφούρι*—*ἀναφούρης* = φου- ριόζος.

ἀλεχῆτῶνομαι = ἀγριέω, ὀρμῶ κατὰ. Ὑψῶν τῇ *χῆτῃ* (χαίτη). Ὁ Φολεγκτηρὸς τύπος *ἀνιχευτῶ- νομαι*, παρὰ τὴν *ἐχεντῶ* ἀπ' τὸ *ἐχεντῶ* = *ἐχεντῶ* ποὺ σηκώνεται σὺν ἀφαιρὸ γιὰ νά ὀρμηθῇ.

Τὸ *εἶδε* εἶναι *οὐρίδι* (οὐρίσιν) καὶ ἀπ' τὰ λίγα ποὺ ἀπορρίχνουν τὸ ἀρχικὸ τους *ου* (πρὸς *οὐδέν*—*δέν*, *οὐζάρω*—*ζάρω*, καὶ τὸ *λαζικο* οὐκί—*κι*, ἄλλο δὲν ξέρω).

ἀπιάδι = *διέχτι* κατὰ. ἔντα ἄλλο *διέχτι*, διπλὸ ἀπὸ *σά- μα*; τὸ λέμε *δίρανο* δηλ. μὲ διπλὸς *φανές* = τὰ μεγά- λα *μάτια* τοῦ διέχτι τοῦ *ἀγαμιονάδος* κατὰ. Τὸ δὲ ξη- γιέται καλύτερα ἀπ' τὸ Βενετιανικὸν τύπον *ragiona- do*, κιόχ' ἀπ' τὸν κοινὸν Ἰταλικὸν μὲ *t*.